

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση

Του κ. **José Maria GIL-ROBLES**
Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Εισαγωγή¹

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι το ΕΥΡΩ θα είναι προσεχώς από τα πιο ισχυρά νομίσματα και θα στηρίζεται σε διάφορες ισχυρές οικονομίες, που θα απαρτίζουν την μεγαλύτερη ενιαία αγορά του κόσμου. Ένα ισχυρό νόμισμα είναι βασική προϋπόθεση για την προώθηση της ανάπτυξης και της εργασίας. Γι' αυτόν τον λόγο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριζε ανέκαθεν την ιδέα της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης, ως ένα ακόμη βήμα προς την ενοποίηση.

Η Νομισματική Ένωση απαιτεί τον συντονισμό των δημοσιονομικών και των οικονομικών πολιτικών. Το Κοινοβούλιο έχει δώσει έμφαση στην ανάγκη για έναν καλύτερο συντονισμό των εθνικών πολιτικών, ιδιαίτερα σε συνάρτηση με την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα πρέπει να διασφαλίσει, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα οδηγήσει σε συγκεκριμένα οφέλη για τους Πολίτες της. Ως ο μόνος δημοκρατικώς εκλεγμένος θεσμός, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να έχει το πολιτικό δικαίωμα ελέγχου των αποφάσεων που θα λαμβάνονται από την Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Αυτό το κείμενο έχει ως σκοπό την παρουσίαση της ιδέας της Νομισματικής Ένωσης από την πλευρά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Παρέχει πληροφορίες για το νέο νόμισμα καθώς και μία συνοπτική εικόνα του ρόλου του Κοινοβουλίου μέσα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Η μετάβαση προς το ενιαίο νόμισμα απαιτεί την στήριξη του Ευρωπαίου Πολίτη, αφού θα είναι αυτός που θα το χρησιμοποιήσει. Όποιο δήποτε νόμισμα μπορεί να εί-

1. Το κείμενο έχει δημοσιευθεί στο τεύχος 11/1998 της ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ σε αγγλική γλώσσα. Εδώ δημοσιεύονται τα κυριώτερα σημεία του σε μετάφραση της κ. Π. ΣΑΛΑΠΑΤΑ.

ναι ισχυρό ανάλογα με το πόσο αξιόπιστο είναι. Το ΕΥΡΩ αξίζει την εμπιστοσύνη μας. Η εμπιστοσύνη στηρίζεται στην κατανόηση. Με αυτό το κείμενο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιθυμεί να βοηθήσει τους Πολίτες να κατανοήσουν και να αποδεχτούν το νέο αυτό νόμισμα.

Προϊστορία

Την 1η Ιανουαρίου 1999 θα ισχύσει το νέο νόμισμα, το ΕΥΡΩ - το οποίο στο μέσον του έτους 2002, θα πρέπει να έχει αντικαταστήσει τα εθνικά νομίσματα των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, επιφέροντας έτσι την ολοκληρωμένη Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Οι όροι

Πρό της συμμετοχής τους στο ενιαίο νόμισμα οι Χώρες θα πρέπει να πληρούν κάποιους όρους:

Το ποσοστό του πληθωρισμού δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 1,5% του μέσου ποσοστού των τριών Κρατών, που έχουν τον χαμηλότερο πληθωρισμό· μακροπρόθεσμα επιτόκια όχι υψηλότερα του 2% σε σχέση με τον μέσο όρο των τριών Κρατών, που έχουν τα χαμηλότερα επιτόκια· χαμηλό δημοσιονομικό έλλειμμα, το οποίο θα πρέπει να προσεγγίσει ή να είναι κατώτερο του 3% του ΑΕΠ· το γενικό δημόσιο χρέος κάτω ή κοντά στο επίπεδο του 60% του ΑΕΠ· σταθερότητα των τιμών συναλλάγματος στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, και, τέλος, ανεξάρτητη εθνική Κεντρική Τράπεζα.

Το χρονοδιάγραμμα

1997: Τα στατιστικά στοιχεία του έτους για τον πληθωρισμό, τα επιτόκια, το χρέος και το έλλειμμα - καθώς και ο προϋπολογισμός του 1998 και άλλοι δείκτες - θα καθορίσουν ποιες Χώρες έχουν πετύχει «τους όρους της συγκλίσεως».

Μάρτιος/Απρίλιος: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες, και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο στην Φρανκφούρτη, θα καταγράφουν τις σχετικές πληροφορίες, ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα ενημερωθεί και θα ληφθούν αποφάσεις.

1998: Απρίλιος/Μάιος: Οι 15 Αρχηγοί των Κρατών και Κυβερνήσεων θα αποφασίσουν ποια Κράτη-Μέλη πληρούν τους όρους για να συμμετάσχουν στο πρώτο στάδιο της σύγκλισης (απεφάσισαν ήδη). Η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα της Φρανκφούρτης, θα είναι στο κέντρο του συστήματος αυτού.

1999: 1η Ιανουαρίου: Όλες οι Χώρες που πληρούν τους όρους, θα αποτελέσουν το «πρώτο κύμα» της ολοκληρωμένης Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες θα καθορισθούν και έτσι το ΕΥΡΩ. θα ισχύσει επισήμως². Θα

2. Η τιμή του ΕΥΡΩ θα είναι ίση με αυτήν του «ECU» με βάση τις νομισματικές ισοτιμίες των Κρατών-Μελών, όπως θα διαμορφωθούν στην συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ενώ μετά το ECU θα πάψει να υφίσταται.

μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε λογαριασμούς, σε συμβάσεις κ.λ. σε ένα «μη υποχρεωτικό - μη απαγορευτικό» επίπεδο. Το νέο δημόσιο χρέος θα υπολογισθεί σε ΕΥΡΩ.

Άλλα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα συμμετάσχουν στην ΟΝΕ, εάν θα πληρούν τους όρους στο άμεσο μέλλον.

2002: 1η Ιανουαρίου (το αργότερο): Χαρτονομίσματα και κέρματα σε ΕΥΡΩ, θα κυκλοφορήσουν ως το νόμμο νόμισμα, μαζί με τα εθνικά νομίσματα.

1η Ιουλίου (το αργότερο): Τα εθνικά χαρτονομίσματα και κέρματα, θα αποσυρθούν από την κυκλοφορία.

Τα Θεσμικά Όργανα

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα των Κεντρικών Τραπεζών (ESCB), το οποίο περιλαμβάνει τις 15 εθνικές Τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ECB) στην Φρανκφούρτη, θα είναι υπεύθυνες για την νομισματική πολιτική.

Η Επιτροπή θα έχει την γενική ευθύνη παρακολούθησης της δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής, και το δικαίωμα να εισηγείται στο Συμβούλιο των Υπουργών σχετικά θέματα.

Το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών (ECOFIN) θα έχει την τελική ευθύνη για τις αποφάσεις, στο κοινοτικό επίπεδο της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής και, επίσης, για όποιες δήποτε συμφωνίες όσον αφορά την εξωτερική νομισματική ισοτιμία του ΕΥΡΩ. Πρέπει, επίσης, να υπάρχει ένα ανεπίσημο Συμβούλιο, το Stability Council, το οποίο θα αποτελείται από Υπουργούς των Χωρών που συμμετέχουν στο Ενιαίο Νόμισμα και θα ασχολείται με θέματα οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής στον τομέα του ΕΥΡΩ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Αρχηγοί Κρατών ή Κυβερνήσεων), θα παίρνει τις τελικές αποφάσεις όσον αφορά την συμμετοχή στο Ενιαίο Νόμισμα νέων Μελών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

- Είναι ο Οργανισμός μέσω του οποίου το Ευρωπαϊκό Σύστημα των Κεντρικών Τραπεζών και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θα είναι υπεύθυνοι για το όλο εγχείρημα.

- Θα παρακολουθεί και θα συζητά την ανάπτυξη της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής της Ένωσης.

Η Επιτροπή του Κοινοβουλίου, που ασχολείται με Οικονομικά και Νομισματικά θέματα και με την Βιομηχανική Πολιτική, θα έχει ειδικές ευθύνες όσον αφορά την ECB και το ECOFIN.

Μία Οικονομική και Χρηματοδοτική Επιτροπή, που θα αποτελείται από στελέχη των Κρατών-Μελών αλλά και της Επιτροπής, θα συγκροτηθεί για να βοηθά στον συντονισμό των Εθνικών Πολιτικών και θα αντικαταστήσει την υπάρχουσα Νομισματική Επιτροπή.

Οι Πολιτικές

Όλα τα Κράτη-Μέλη, είτε χρησιμοποιούν το Ενιαίο Νόμισμα είτε όχι, θα συνεχίσουν να θεωρούν την οικονομική πολιτική τους ως «θέμα κοινού ενδιαφέροντος». «Γε-

νικές οδηγίες» προς κάθε εθνική οικονομία, καθώς και προς την Κοινότητα ως σύνολο, θα δημιουργήσουν τις βάσεις της πολιτικής συντονισμού.

Η Νομισματική Πολιτική, θα είναι η μοναδική ευθύνη του Ευρωπαϊκού Συστήματος των Ευρωπαϊκών Τραπεζών. Οι στόχοι θα είναι:

- Να διατηρήσει την σταθερότητα των τιμών.
- Να στηρίξει τις γενικές οικονομικές πολιτικές της Κοινότητας, αλλά με κάθε επιφύλαξη ως προς την σταθερότητα της τιμής.
- Δράση μέσα στα πλαίσια μίας ελεύθερης οικονομίας της αγοράς και ελεύθερου ανταγωνισμού.

Εξ άλλου, όλα τα Κράτη-Μέλη θα έχουν την υποχρέωση να «αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα». Αυτοί που θα χρησιμοποιούν το Ενιαίο Νόμισμα θα υπόκεινται σε:

Ένα Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο θα στοχεύει σε έναν ευρύτερα ισορροπημένο εθνικό προϋπολογισμό, όσον αφορά τον οικονομικό κύκλο, και θα προβλέπει την επιβολή κυρώσεων στις Χώρες με υπερβολικά ελλείμματα, που δεν θα έχουν αναλάβει διορθωτικές ενέργειες.

Ακόμη θα ισχύουν, τρεις «χρυσοί κανόνες» για την χρηματοδότηση των δημόσιων ελλειμμάτων:

- Όχι στο monetisation (δηλαδή όχι στην έκδοση νομισμάτων για την κάλυψη του ελλείμματος).
- Όχι στην παροχή βοήθειας σε Χώρες, που είναι υπερχρεωμένες.
- Όχι πρόσβαση σε προνόμια (π.χ. οι χρηματοδοτικοί θεσμοί δεν θα πρέπει να υποχρεωθούν ή να πεισθούν να χρηματοδοτήσουν δημόσιο έλλειμμα).

Τέλος, σε σχέση με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες σημειώνονται τα εξής: Τα Κράτη-Μέλη, που δεν θα συμμετέχουν στο πρώτο στάδιο της Νομισματικής Ένωσης θα πρέπει να συνεχίσουν να θεωρούν τις πολιτικές τους σε σχέση με την νομισματική ισοτιμία ως «ένα θέμα κοινού ενδιαφέροντος». Ένας νέος μηχανισμός νομισματικής ισοτιμίας θα δημιουργηθεί με σκοπό την σύνδεση όλων των νομισμάτων με το ΕΥΡΩ. Αυτή η νομισματική ισοτιμία του ΕΥΡΩ σε σχέση με το δολλάριο, το γεν. κ.λ., μπορεί να είναι το αντικείμενο «γενικών προσανατολισμών».

Το Κοινοβούλιο και η ONE

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα εκτελεί τα καθήκοντά του μέσα στην ONE, σε τρία επίπεδα:

- Στο Νομοθετικό, στο Εποπτικό και στο Συμβουλευτικό.

Ο Νομοθετικός ρόλος του Κοινοβουλίου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα έχει γνωμοδοτικό ρόλο επί θεμάτων, όπως:

Ποιες Χώρες πληρούν τις προϋποθέσεις για να συμμετάσχουν στην πρώτη φάση του Ενιαίου Νομίσματος το έτος 1999 ή αργότερα.

Ο διορισμός του Προέδρου, Αντιπροέδρου και άλλων Μελών του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Νομοθεσία, η οποία θα προετοιμάζει για το Ενιαίο Νόμισμα, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των «χρυσών κανόνων» και των νέων καθηκόντων, που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο.

Οι ετοιμασίες για την εισαγωγή των Ευρωνομισμάτων από τα Κράτη-Μέλη.

Η Νομοθεσία, η οποία θα ρυθμίζει την διαδικασία για το «πλεονάζον έλλειμμα», συμπεριλαμβανομένου και του «Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης».

Οι Συμφωνίες όσον αφορά τις συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων του ΕΥΡΩ και των νομισμάτων των Χωρών, που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι αλλαγές στην νομοθετική διάταξη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και η δοθείσα εξουσία στην Τράπεζα να επιβλέπει τα χρηματοδοτικά ιδρύματα³.

Ο Εποπτικός ρόλος του Κοινοβουλίου

Ο πλέον βασικός όμως ρόλος του Κοινοβουλίου επί του θέματος της ΟΝΕ, θα είναι σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Υπό την Συνθήκη, η Τράπεζα θα χαίρει πλήρους ανεξαρτησίας στο να προσδιορίζει την νομισματική πολιτική. Μόνη της θα έχει την ευθύνη στο να καθορίζει τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια και να χρησιμοποιεί άλλα νομισματικά μέσα αναγκαία για την διατήρηση της σταθερότητας του ΕΥΡΩ. Αλλά, αυτή η λειτουργική ανεξαρτησία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα ζυγостаθμισθεί από το γεγονός, ότι θα λογοδοτεί για τις πράξεις της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Κοινοβούλιο έχει θεσμοθετήσει λεπτομερείς διαδικασίες βάσει των ιδικών του Κανονισμών⁴ όσον αφορά τον διορισμό του Προέδρου, Αντιπροέδρου και άλλων μελών του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ο πρώτος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ινστιτούτου, A. Lamfalussy, και ο δεύτερος, W. Duisenberg, είχαν διορισθεί κατ' αυτό τον τρόπο.

Κάθε χρόνο, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα παρουσιάζει μία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία θα καλύπτει την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής κατά το τρέχον έτος.

3. Στην δεύτερη περίπτωση και στις περισσότερες τροποποιήσεις του νόμου, η «συγκατάθεση» του Κοινοβουλίου είναι απαραίτητη.

4. Κανονισμός 36:

I. Ο υποψήφιος, που θα διορισθεί Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, θα προσκληθεί να κάνει δηλώσεις ενώπιον της επιτροπής που είναι υπεύθυνη.

II. Η υπεύθυνη επιτροπή θα κάνει προτάσεις στο Κοινοβούλιο για το εάν πρέπει ο διορισμός να γίνει αποδεκτός.

III. Ο διορισμός πρέπει να γίνει εντός δύο μηνών από την αποδοχή του διορισμού από τον υποψήφιο εκτός εάν το Κοινοβούλιο, μετά από αίτηση της υπεύθυνης επιτροπής, μίας πολιτικής ομάδας ή τουλάχιστον 29 Μελών, έχει άλλως αποφασίσει κ.λ. (Σ.Τ.Μ.: η διαδικασία αυτή έχει ολοκληρωθεί τον Μάιο τρ. έτ.).

Ο Συμβουλευτικός ρόλος του Κοινοβουλίου

Η Επιτροπή και το Συμβούλιο, θα πρέπει να αναφέρουν στο Κοινοβούλιο όλες τις σημαντικές αποφάσεις και εξελίξεις στον τομέα της γενικής οικονομικής πολιτικής. Αυτές μπορούν να έχουν την μορφή:

- Εκθέσεων από μία Επιτροπή του Κοινοβουλίου.

- Μίας δημόσιας συζήτησης οργανωμένης από το σύνολο του Κοινοβουλίου.

- Μίας απόφασης, που θα την αποδεχθεί το σύνολο των Μελών του Κοινοβουλίου.

Η Άποψη του Κοινοβουλίου για την ΟΝΕ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει υποστηρίξει με συνέπεια το επίτευγμα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης μέσα στα πλαίσια της Ευρώπης. Μία αντιπροσωπεία από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή επί θεμάτων Οικονομικών, Νομισματικών και Βιομηχανικής Πολιτικής, συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις, οι οποίες προηγήθηκαν του Προσχεδίου της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Πολυάριθμες αποφάσεις του Κοινοβουλίου έχουν από τότε:

«Επαναβεβαιώσει την συνεισφορά της νομισματικής ένωσης στην εμβάθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, της ευημερίας και της εργασίας έχοντας ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη πολιτική και οικονομική ασφάλεια (Preamble to the resolution adopted in November 1995)».

Το Κοινοβούλιο έχει υποστηρίξει, εξ άλλου, με συνέπεια, στις διάφορες συζητήσεις και αποφάσεις του, τον πρωταρχικό στόχο της «συνεχούς» σταθερότητας των τιμών και την ανάγκη για ανεξάρτητες Εθνικές και Ευρωπαϊκές Τράπεζες.

Κωνσταντίνος ΓΕ.

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής Τμήμ. Αστ. Περ. Ανάπτ.

Παντείου Πανεπ. Κ.Π.Ε.

Δρ Ιωάννης ΒΛΑΣΗΣ

Δρ Βασιλική Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τόμ. Α'

Αθήναι, 1996

LE DROIT DE L' UNION
EUROPEENNE

Vol. A'

Préface

Par Professeur Const. GE.

ATHANASSOPOULOS

ATHENES, 1996